

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

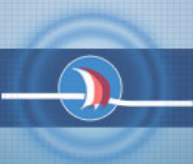
KONCENTRACIJE

NEKI ASPEKTI

Mladen Cerovac

član Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Brifing u AZTN
Zagreb, 24. svibanj 2006.

SADRŽAJ

- OPĆI PROPISI**
- POSEBNI PROPISI**
 - **tržište bankarstva**
 - **tržište medija**
- PRIMJENA PRAVNE STEČEVINE EZ**
- PRIJAVA KONCENTRACIJA**
 - **koje koncentracije podliježu prijavi**
 - **koje koncentracije podliježu ocjeni**
- DOPUŠTENOST KONCENTRACIJA**
 - **što su zabranjena koncentracija**
 - **što se ocjenjuje i kako se ocjenjuje**
- TD ROVINJ / TD ZAGREB**
 - **kriterij opadajućeg poslovanja**

OPĆI PROPISI

☐ **Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja** [NN 122/03]

- primjena na ocjenu koncentracija **na svim tržištima**
- ako **nije izričito isključeno** posebnim (sektorskim) propisom

UREDBE VLADE RH

- ☐ **Uredba o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika** [NN 51/04]
- ☐ **Uredba o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta** [NN 51/04]

NAPUTCI AZTN → izražavaju teorijsko-praktična stajališta i analitički pristup AZTN

www.aztn.hr

- Naputak o postupku ocjene koncentracija
- Naputak o postupku ocjene koncentracija na tržištu elektroničkih medija
- Naputak o postupku ocjene horizontalnih koncentracija

ACQUIS (1)

PRIMJENA PRAVNE STEČEVINE EZ

★ članak 35. stavak 3. ZZTN važno interpretativno sredstvo !

“U ocjeni oblika sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja koji mogu utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i Europskih zajednica, Vijeće [ZTN...] primjenjuje na odgovarajući način kriterije koji proizlaze iz pravilne primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskim zajednicama.”

★ obveza iz čl. 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske [NN - Međunarodni ugovori 14/01]

ACQUIS (2)

UREDBE VIJEĆA EZ

★ **EC Merger Regulation**

Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004
on the control of concentrations between undertakings

[OJ L 24, 29/01/2004]

★ **Implementing Regulation**

Commission Regulation (EC) No 802/2004 of 7 April 2004
implementing Council Regulation (EC) No 139/2004

[OJ L 133, 30/04/2004]

SMJERNICE EK

★ **Guidelines on the assessment of horizontal mergers**

[OJ C 31, 05/02/2004]

ACQUIS (3)

OBAVIJESTI EK

- ★ **Commission Notice on the concept of concentration**
under Council Regulation (EEC) No 4064/89
on the control of concentrations between undertakings [OJ C 66, 02/03/1998]
- ★ **Commission Notice on the concept of undertakings concerned**
under Council Regulation (EEC) No 4064/89
on the control of concentrations between undertakings [OJ C 66, 02/03/1998]
- ★ **Commission Notice on the concept of full-function joint ventures**
under Council Regulation (EEC) No 4064/89
on the control of concentrations between undertakings [OJ C 66, 02/03/1998]
- ★ **Commission Notice on the calculation of turnover**
under Council Regulation (EEC) No 4064/89
on the control of concentrations between undertakings [OJ C 66, 02/03/1998]

ACQUIS (4)

OBAVIJESTI EK

- ★ **Commission Notice on a simplified procedure for treatment of certain concentrations under Council Regulation (EC) No 139/2004** [OJ C 56,05/03/2005]
- ★ **Commission Notice on the definition of relevant market** [OJ C 372, 09/12/1997]
- ★ **Commission Notice on restrictions directly related and necessary to concentrations** [OJ C 56,05/03/2005]
- ★ **Commission Notice on the remedies acceptable under Council Regulation (EEC) No 4064/89 and under Commission Regulation (EC) No 447/98** [OJ C 68, 02/03/2001]

POSEBNI PROPISI (1)

TRŽIŠTE BANKARSTVA

☐ **Zakon o bankama** [NN, br. 84/02]

- izričito utvrđuje **isključivu nadležnost HNB** za područje tržišnog natjecanja

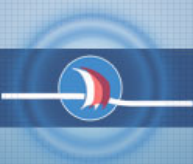
☐ **Odluka o zaštiti tržišnog natjecanja unutar bankarskog sektora**

[NN, br. 48/03]

nadležnost za koncentracije:
Hrvatska narodna banka

POSEBNI PROPISI (2)

TRŽIŠTE MEDIJA

❑ **Zakon o medijima**

[NN 59/04]

❑ **Zakon o elektroničkim medijima**

[NN 122/03]

✓ **komplementarni propisi**

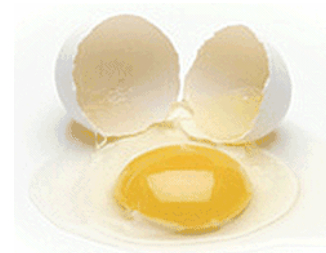
❖ **posebne odredbe o koncentracijama → nadležnost AZTN**

- obveza prijave svih koncentracija → nema praga ekonomske veličine !
- koncentracije u općeinformativnom tisku → tržišni udjel max. 40% [post-merger]
- ograničenja za dijagonalne koncentracije → strukturna / osobna povezanost

PRIJAVA (1)

PRIJAVA NAMJERE

prenotifikacija ⇒ prije provedbe koncentracije !

AZTN djeluje
preventivno

sprječava nastupanje
negativnih učinaka

rok: 8 dana

- od dana sklapanja ugovora
kojim se stječe kontrola / prevladavajući utjecaj
- od dana objave javne ponude
za preuzimanje

koji događaj
nastupi ranije

PRIJAVA (2)

OBVEZA PRIJAVE

sustav dobrovoljne prijave

sustav obvezne prijave

ne treba prijaviti svaku !

iznimno u RH:
koncentracije u medijima

ocjena: samo ako prelaze zakonom propisani prag ekonomske veličine

razlozi

- spajanja ispod određene ekonomske veličine ne narušavaju tržišno natjecanje
- pravna sigurnost adresata
- ekonomičnost postupka / troškovi poduzetnika

PRIJAVA (3)

UKUPNI PRIHOD

- ukupni prihod sudionika koncentracije
- na razini grupe poduzetnika (koncerna)
- od prodaje roba / pružanja usluga u sklopu redovnog poslovanja
- u prethodnoj financijskoj godini

ne uračunava se

- prihod između sudionika koncentracije

odbija se

- porez na dodanu vrijednost
- drugi porezi koji se izravno odnose na promet
- rabati

posebno
računanje

- **banke** → prihod iz redovnog poslovanja
- **društva za osiguranje** → bruto zaračunata premija

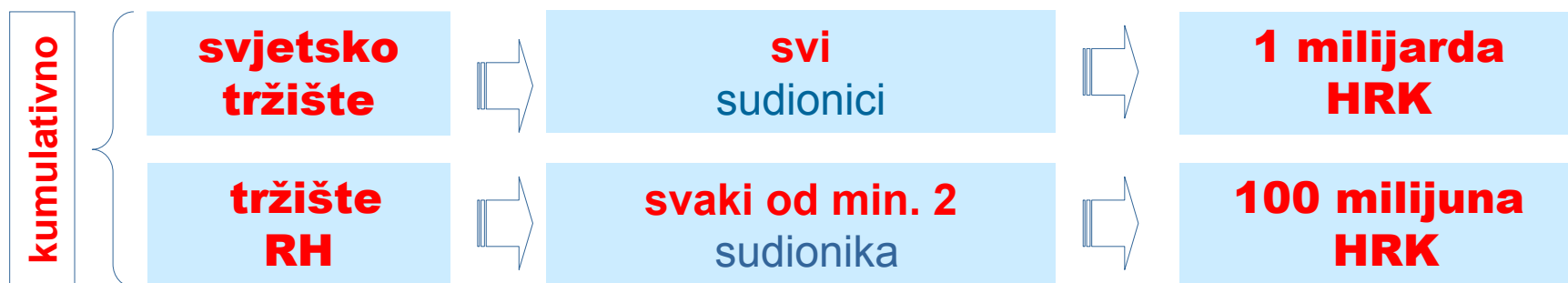

PRIJAVA (4)

PRAG EKONOMSKE VELIČINE

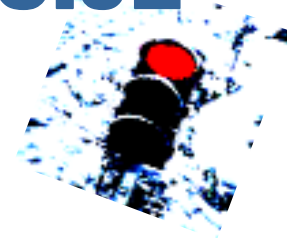
Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja

❖ jedina iznimka → koncentracije u medijima
nema praga !

ZABRANJENE KONCENTRACIJE

Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja članak 18.

Zabranjene su koncentracije kojima se stvara novi ili jača vladajući položaj jednog ili više poduzetnika, pojedinačno ili skupno, ako **moгу značajno utjecati na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja**, osim u slučaju ako sudionici koncentracije dokažu da će ta koncentracija dovesti do jačanja tržišnog natjecanja na tržištu koje će biti značajnije od negativnih učinaka stvaranja ili jačanja njihovoga vladajućeg položaja.

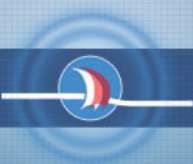
test značajnog učinka ⇒ zamijenio test vladajućeg položaja !

❖ zabranom ili mjerama nije dopušteno rješavati antikompetitivne probleme koji su postojali prije provedbe koncentracije !

DOPUŠTENOST KONCENTRACIJA (1)

KONCENTRACIJE NISU A PRIORI ZABRANJENE !

2002.	dopušteno	uvjetno dopušteno	zabranjeno
Cipar	8	0	0
Češka Republika	179	9	2
Estonija	24	0	0
Latvija	1	1	0
Litva	44	2	0
Mađarska	56	3	0
Poljska	167	1	0
Slovačka	57	3	2
Slovenija	37	2	0
EK			~ 2 %

DOPUŠTENOST KONCENTRACIJA (2)

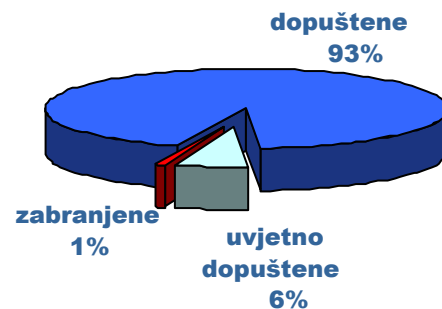
AZTN

Ocjena koncentracije 1997. - 2006.*

Opis	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.*	Ukupno
dopuštene	0	0	31	12	12	18	7	13	24	9	126
uvjetno dopuštene	2	2	1	0	0	0	0	1	2	0	8
zabranjene	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Ukupno	2	2	32	12	13	18	7	14	26	9	135

* stanje na dan 20. travnja 2006.

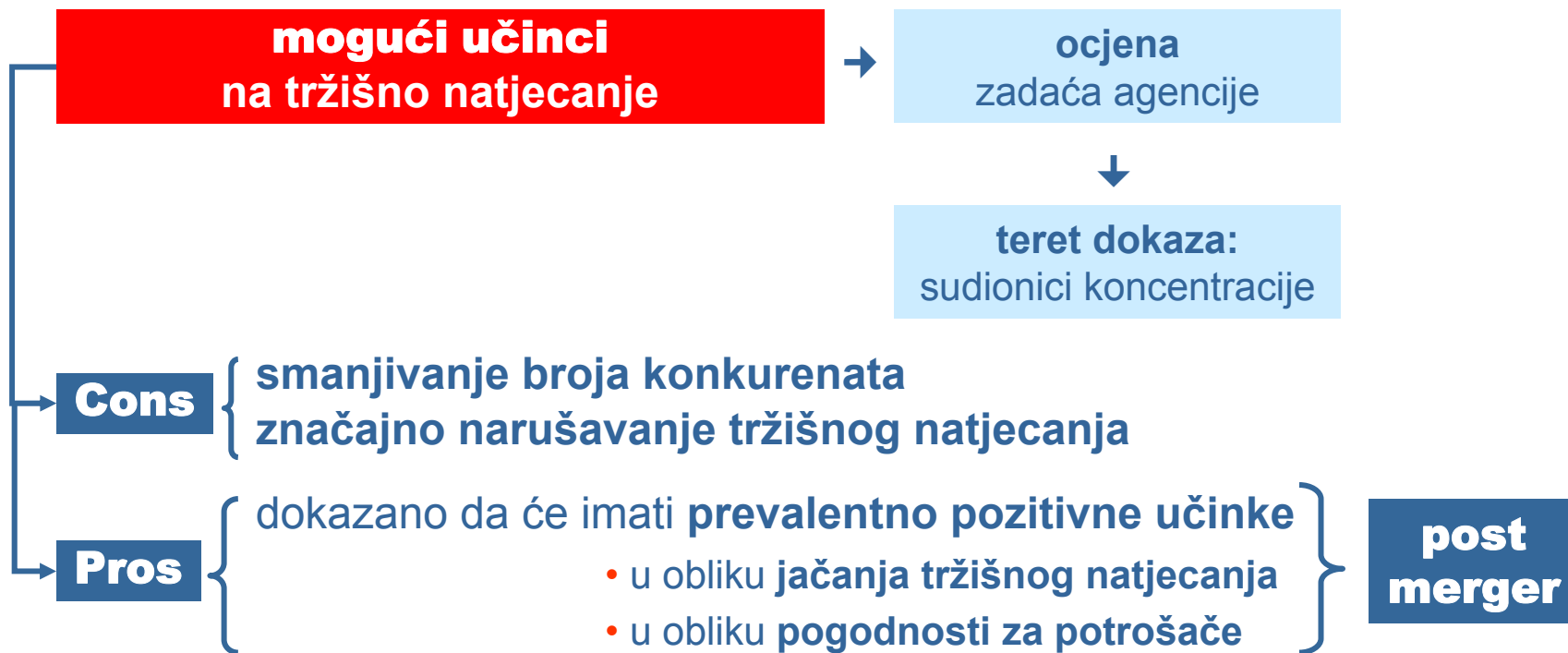
Struktura odluka AZTN 1997. – 2006.

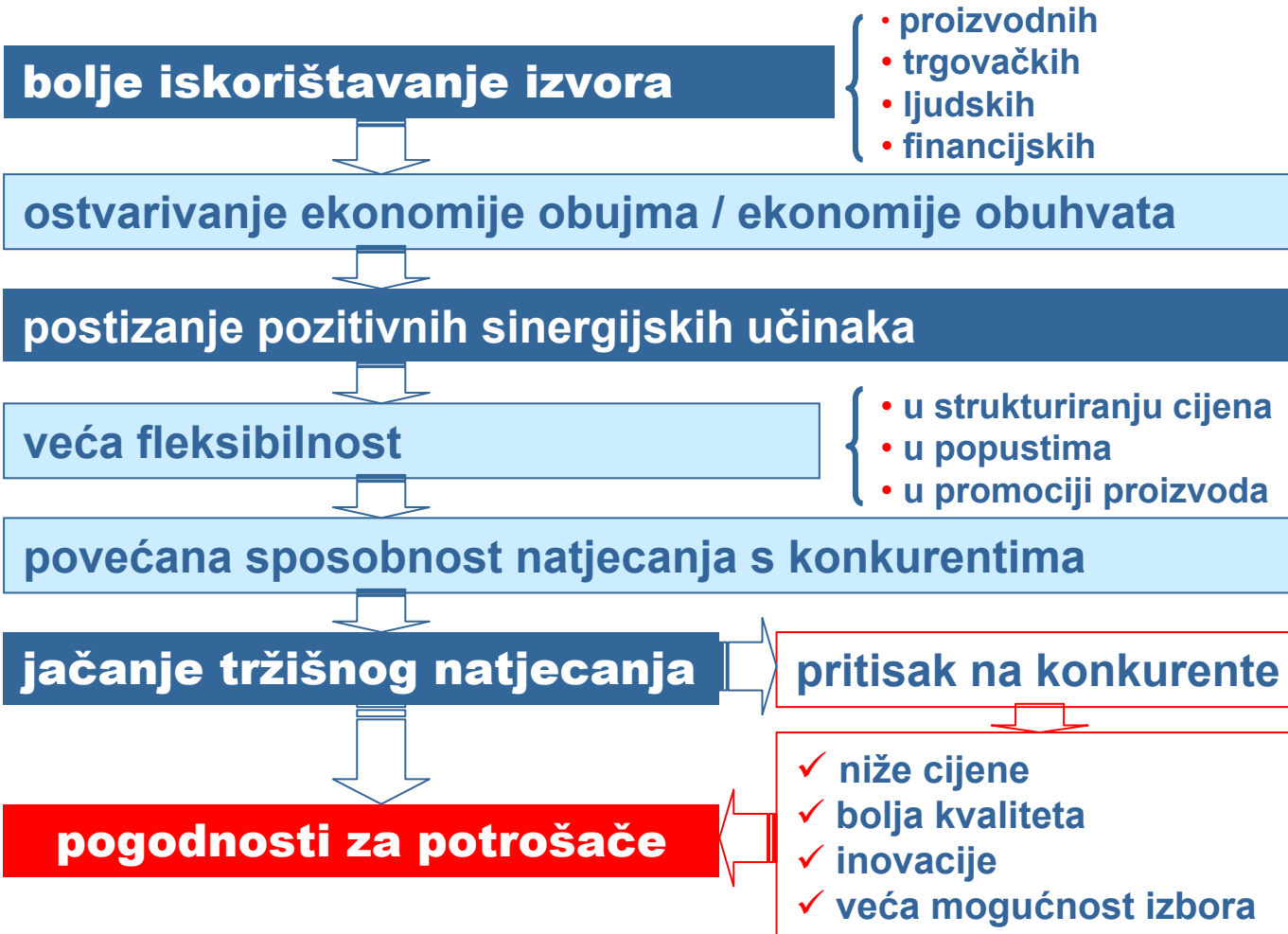
ŠTO SE OCJENJUJE ?

MOGUĆI UČINCI

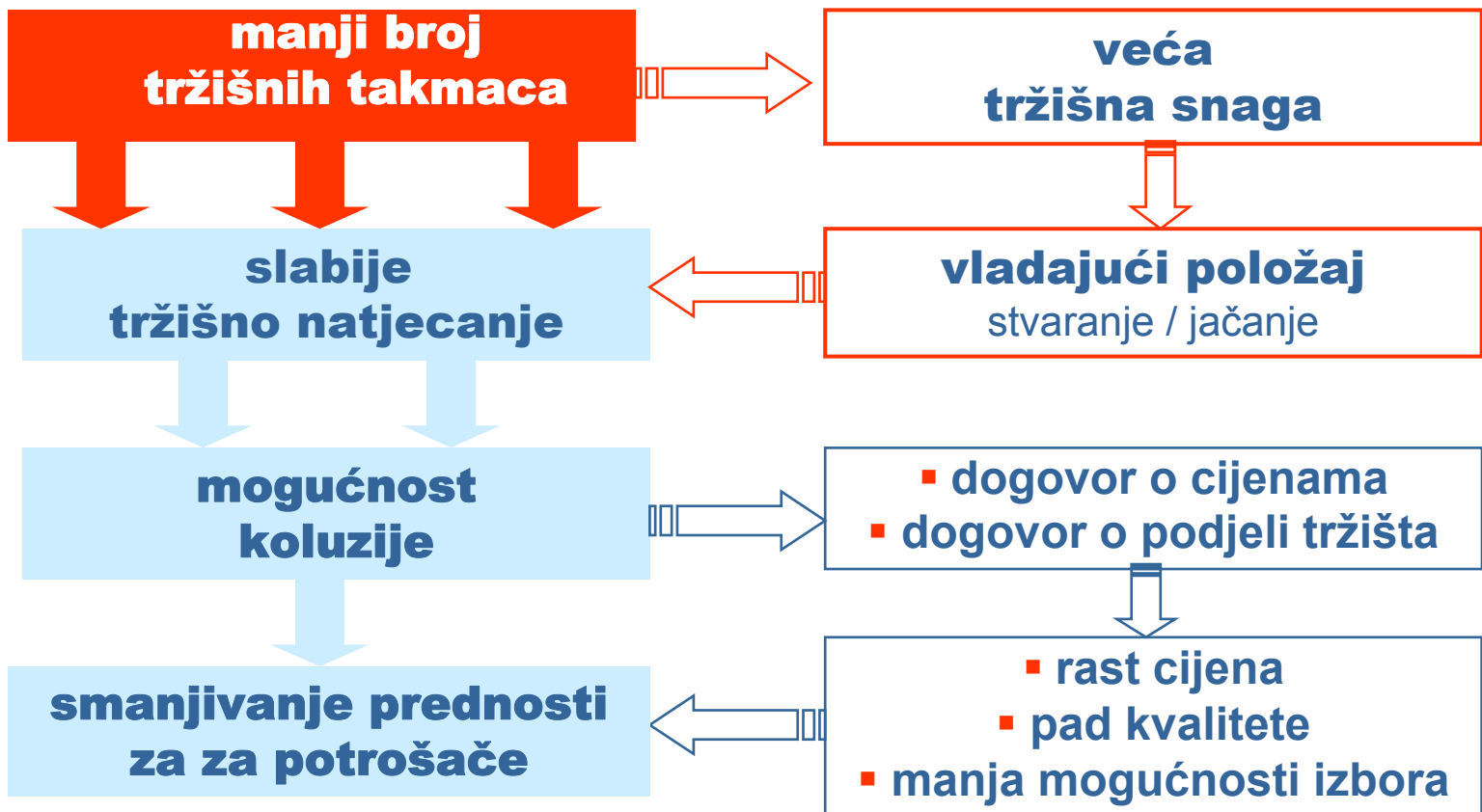

POZITIVNI UČINCI

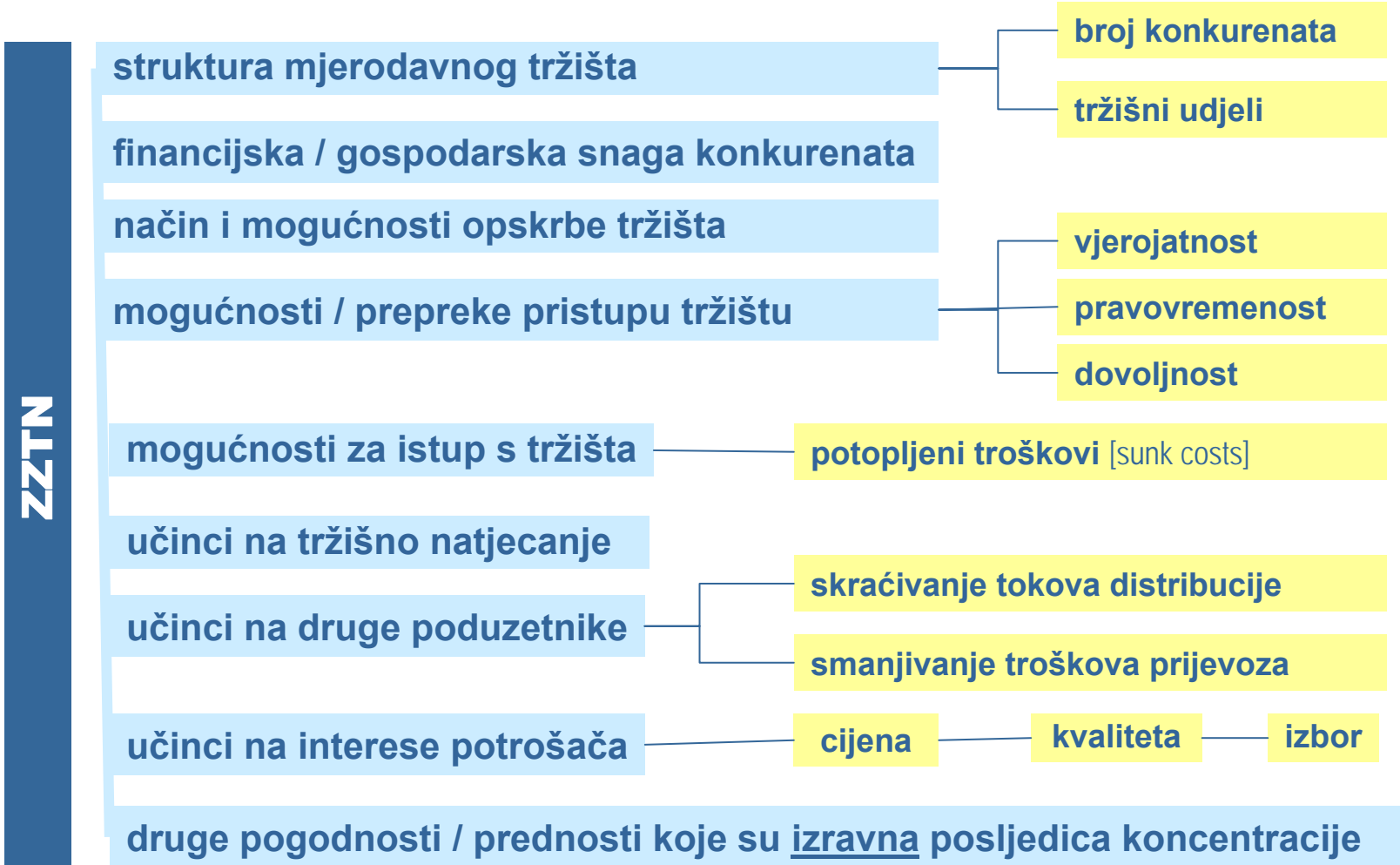
NEGATIVNI UČINCI

KRITERIJI ZA OCJENU

NEMA JEDNAKIH SLUČAJEVA !

PRETPOSTAVKE DOPUŠTENOSTI

POLAZNE PRETPOSTAVKE

NEMAJU ZNAČAJAN UČINAK	IMAJU ZNAČAJAN UČINAK	
DOPUŠTENE bez dubinskih analiza	DOPUŠTENE uz dubinske analize	ZABRANJENE samo iznimno
tržišni udjel < 25% (poslije koncentracije)	tržišni udjel < 50% (poslije koncentracije)	tržišni udjel ≥ 50% (poslije koncentracije)
HHI ≤ 1.000	HHI > 1.000 ≤ 1.800	HHI > 1.800 ≤ 10.000
	HHI > 1.000 ≤ 2.000 + $\Delta < 250$	CR₄ ≥ 50
	HHI > 2.000 + $\Delta < 150$ + tržišni udjel ≤ 50% (prije koncentracije) + drugi uvjeti	CR₈ ≥ 70

KRITERIJ OPADAJUĆEG POSLOVANJA

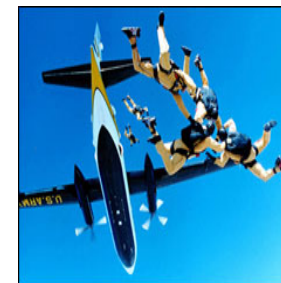
failing firm defence / rescue merger

TD ZAGREB d.d. ⇒ poduzetnik s opadajućim poslovanjem

- **gubi tržišne udjele** → neprekidno → značajno → trajno
 - promatrano razdoblje 1993. – 1997.

- **prisiljen na izlazak s tržišta** → izvjesno → uskoro
 - ekonomičnost poslovanja pada
 - ne otplaćuje dugovanja prema ZABA-i
 - stekli se uvjeti za pokretanje stečajnog postupka
 - ZABA radi swap (drži 82 % dionica)

- **zainteresiran samo jedan kupac** → TD ROVINJ d.d.
 - jedina obvezujuća ponuda na natječaju ZABA-e
 - otprije drži preko 5 % dionica TD Zagreb

TD ROVINJ / TD ZAGREB (2)

TRŽIŠNI UDJELI 1993. – 1997.

ukupna prodaja cigareta [tržište RH + izvoz]

Godina	TD Rovinj		TD Zagreb		TD Zadar		RH
	mil. kom.	%	mil. kom.	%	mil. kom.	%	mil. kom.
'93.	5.681	48,7	5.605	48,0	377	3,3	11.663
'94.	7.164	57,4	5.104	40,9	206	1,7	12.474
'95.	7.598	62,0	4.582	37,4	70	0,6	12.250
'96.	7.645	67,6	3.836	33,4	0	0,0	11.481
'97.	7.792	69,1	3.482	30,8	0	0,0	11.274

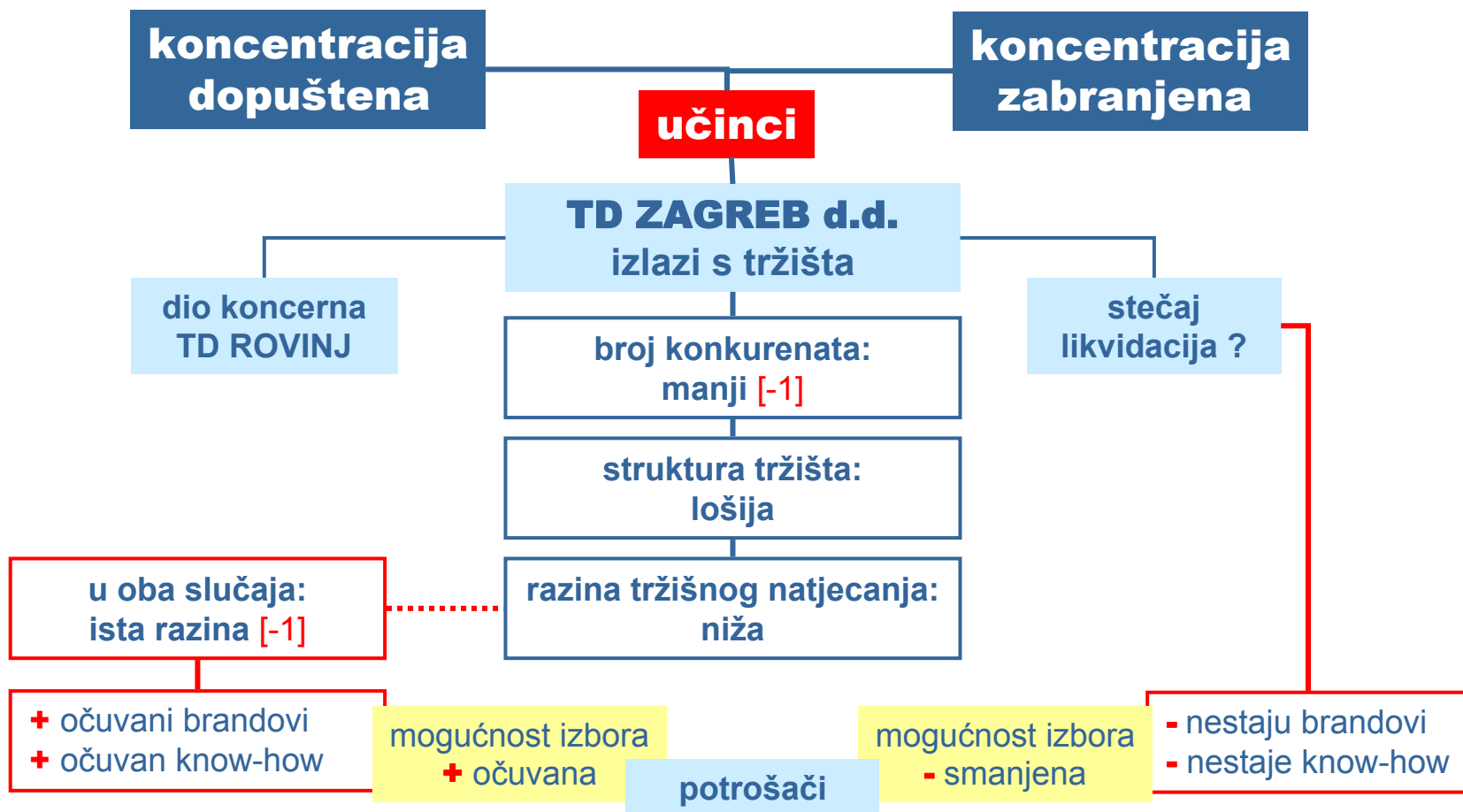
TD ROVINJ / TD ZAGREB (3)

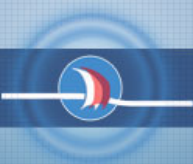
PROMET I BROJ ZAPOSLENIH [1997.]

sudionik koncentracije	ukupni godišnji promet HRK	broj zaposlenih	promet po zaposlenom HRK
TD Rovinj	759.623.000	368	~ 2.100.000
TD Zagreb	391.746.000	654	~ 600.000

RAZLOZI ZA ODLUKU AZTN

TD ROVINJ / TD ZAGREB (6)

ODLUKA AZTN

- ❖ **koncentracija TD Rovinj / TD Zagreb**
⇒ **jačanje vladajućeg položaja**

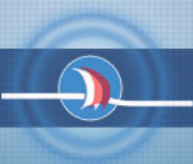

- **trajanje mjera:**

- do 31. prosinca 2000. → članstvo u WTO

- **cilj mjera:**

- isključiti trenutnu prodaju TD Zagreb
- potrošačima osigurati mogućnost izbora

MJERE PRAĆENJA PONAŠANJA

- zadržavanje brandova TD Zagreb**
 - prestanak proizvodnje brandova TD Zagreb → samo uz odobrenje AZTN
 - promjena cijena → samo uz odobrenje AZTN
- promjena distribucijskih tijekova** → samo uz odobrenje AZTN
- prijava novih koncentracija prije rokova iz ZZTN**
→ 30 dana ranije
- prijava udjela dioničara koncerna TDR većih od 15 %**
- prijava svih ugovora o licenci / o poslovnoj suradnji**
- izvještavanje o tržišnim udjelima** → svaka 3 mjeseca

K R A J

HVALA NA POZORNOSTI !

PITANJA ???